

ZANDSUPPLETIE

Auteur Elias Van Quickelborne
(Maritieme Dienstverlening en Kust - Afdeling Kust)

Lector Julien De Rouck
(UGent)

> WAAROM DEZE INDICATOR?

Ongeveer één derde van de Vlaamse zandkust is van nature netto-erosief. Dit betekent, dat er méér zand wegspoelt dan de zee aanvoert. Voor het bereiken of behouden van een bepaald veiligheidsniveau, zijn menselijke ingrepen onder dergelijke erosieve omstandigheden absoluut noodzakelijk. Dit veiligheidsniveau wordt bereikt door het verhogen of verbreden van het strand. Deze ingrepen beschermen het achterliggende land tegen stormen en voorkomen overstromingen.

Voor het verhogen en op peil houden van een bepaald veiligheidsniveau vormt strand-suppletie aan de Vlaamse kust de meest toegepaste techniek. In vergelijking met harde infrastructuurmaatregelen heeft deze techniek bovendien de minst negatieve impact op het ecosysteem. De indicator 'Zandsuppletie' is in ieder geval rechtstreeks gerelateerd aan de bescherming tegen overstroming door de zee.

> WAT ZEGT DEZE INDICATOR?

De indicator 'Zandsuppletie' wordt gedefinieerd als de totale jaarlijkse hoeveelheid door mensen aangebracht zand. Deze indicator is m.a.w. een maat voor de inspanningen, die geleverd worden in de strijd tegen overstromingen door de zee en ter bescherming van de kust en het hinterland.

Een toename van de hoeveelheid zand kan niet alleen wijzen op een verhoogde erosie langs de kust, maar kan ook een teken zijn, dat de inspanningen voor de verhoging van het veiligheidsniveau opgedreven worden.

> WAT ZIJN DE RESULTATEN?

Eerst en vooral moet er een onderscheid gemaakt worden tussen strandsuppletie via natte aanvoer en strandsuppletie via droge aanvoer. Bij natte aanvoer winnen baggerschepen het zand op zee. Daarna wordt een zand-watermengsel via persleidingen op het strand opgespoten. Droge aanvoer gebeurt met vrachtwagens vanuit de kusthavens. Bij droge aanvoer gaat het meestal om relatief kleine hoeveelheden voor de ophoging van badstranden met ook een recreatieve waarde, verspreid langs de volledige kustlijn. Strandsuppletie met persleidingen is ingrijpender dan badstrandophoging. Zowel bij natte als droge aanvoer wordt het zand ofwel gewonnen op zee in daartoe bestemde concessiezones, ofwel wordt zandige baggerspecie hergebruikt (bv. gewonnen bij het onderhoud van vaargeulen).

Voor de indicator 'Zandsuppletie' is het Masterplan Kustveiligheid voor de versterking van de zeewering een mijlpaal. De Vlaamse Regering keurde het goed op 10 juni 2011. Het plan betekent een sterke inspanning voor de verhoging van het veiligheidsniveau en impliceert een aanzienlijke stijging van de aangebrachte hoeveelheid zand in de komende jaren (www.kustveiligheid.be). De vergunning van de federale overheid voor zandwinning op het Belgische deel van de Noordzee heeft betrekking op 20 miljoen m³ zand over een periode van 10 jaar.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken gaf op maandag 3 oktober 2011 in Koksijde het effectieve startsein voor de eerste werken in het kader van het Masterplan Kustveiligheid. Na de werken in Koksijde en Oostende (najaar 2011) volgden nog suppleties in Knokke en De Haan-Wenduine (voorjaar 2012).

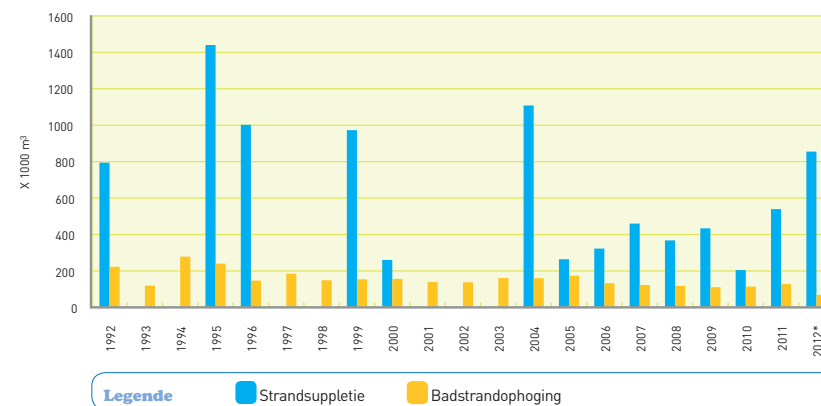
> WAT VOOR DE TOEKOMST?

De uitvoering van het Masterplan Kustveiligheid zal ertoe leiden, dat de zandaanvoer voor de veiligheidsverhoging, ook in de komende jaren, aanzienlijk hoger zal liggen dan voorheen. Na de volledige uitvoering van het plan zal periodiek onderhoud nodig blijven. Dit is immers inherent aan deze techniek van zachte zeewering.

Op 10 juni 2011 keurde de Vlaamse Regering het Masterplan Kustveiligheid goed. De aanpak van dit plan is gestoeld op de principes van geïntegreerd kustzonebeheer. Het wil een bescherming bieden tegen een 1000-jarige storm. Enkele maanden na de goedkeuring werd reeds het startschot gegeven voor effectieve strandwerken in Koksijde, gevolgd door werken in o.a. Oostende, Knokke en De Haan-Wenduine. De hoeveelheid gewonnen zand, als bescherming tegen het geweld van de zee, zal in de eerstvolgende jaren blijven stijgen. In het totaal gaat het om maximaal 20 miljoen m³ zand, over een periode van 10 jaar.

Grafiek Evolutie van de jaarlijks aangevoerde volumes zand aan de Vlaamse kust, 1992 - 2012 *

* Data 2012: Januari - Juni

bron: Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK), afdeling Kust - Vlaamse Hydrografie